

Uz sākumlapu>Ģimenes lietas un mantojums>Laulības un reģistrētu partnerību mantiskās sekas>Laulāto mantiskās attiecības

Laulāto mantiskās attiecības

Nacionālie noteikumi, kas laulības šķiršanas, laulāto atšķiršanas vai nāves gadījumos regulē starptautisku pāru laulāto mantas sadalīšanu

Savienības iedzīvotāji arvien biežāk pārceļas uz citām dalībvalstīm nolūkā mācīties, strādāt vai veidot ģimeni. Tā rezultātā veidojas vairāk starptautisku pāru, kas stājušies laulībā vai reģistrētās partnerattiecībās.

Starptautiskos pāros pusēm ir dažādu valstu valstspiederība, tās dzīvo ES valstī, kas nav viņu izcelsmes valsts, vai arī tām pieder īpašumi dažādās valstīs.

Starptautiskiem pāriem - gan laulībā, gan reģistrētās partnerattiecībās esošiem - ir jāpārvalda savs īpašums un, jo īpaši, tas jāsadala laulības šķiršanas, laulāto vai partneru atšķiršanas vai laulātā vai partnera nāves gadījumā.

Šādās situācijās starptautiskajiem pāriem palīdz ES noteikumi. Šos noteikumus piemēro 18 ES valstīs: Austrijā, Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Francijā, Grieķijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Luksemburgā, Maltā, Nīderlandē, Portugālē, Slovēnijā, Somijā, Spānijā, Vācijā un Zviedrijā.

Šajos noteikumos reglamentēts, kuras ES valsts tiesām ir jāizskata jautājumi saistībā ar starptautiskā pāra īpašumu un kuras valsts tiesības būtu jāpiemēro šo jautājumu izšķiršanā. Noteikumi arī vienkāršo to, kā vienā ES valstī pasludināti spriedumi vai notariālie dokumenti būtu jāatzīst un jāizpilda citā ES valstī.

Detalizētu informāciju par konkrēto valsti iespējams iegūt, uzklikšķinot uz attiecīgo karogu.

Ja jums vajadzīga papildu informācija, sazinieties ar attiecīgās ES valsts iestādēm vai profesionālu juristu.

Jūs varat apmeklēt arī Eiropas Savienības Notariātu padomes tīmekļa vietni <http://www.coupleseurope.eu/lv/home>.

Lapa atjaunināta: 29/11/2019

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Sakarā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības Komisija pašlaik atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes saturā. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Laulāto mantiskās attiecības - Čehija

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

Jā.

Saskaņā ar Čehijas tiesību aktiem visu, kas pieder laulātajiem, kam ir mantiska vērtība un kas nav izslēgts no juridiskajām attiecībām, uzskata par laulāto mantu. Uz laulāto mantu attiecas tiesību aktos paredzētā kārtība, īpaša saskaņota kārtība vai ar tiesas nolēmumu noteikta kārtība.

Tiesību aktos paredzētā kārtība nosaka, ka visu, ko laulības laikā ieguvis viens no laulātajiem vai abi laulātie kopā, uzskata par kopīpašumu, izņemot:

- mantu, kas vajadzīga viena laulātā personīgajām vajadzībām;
- mantu, ko tikai viens no laulātajiem ieguvis kā dāvinājumu, mantojumu vai novēlējumu, ja vien dāvinātājs vai mantojuma atstājējs nav paudis citādu vēlmi;
- mantu, ko viens no laulātajiem saņēmis kā kompensāciju par nemateriālu kaitējumu viņa dabiskajām tiesībām;
- mantu, ko viens no laulātajiem ieguvis tiesas procesā saistībā ar viņa ekskluzīvajām īpašumtiesībām;
- mantu, ko viens no laulātajiem ieguvis kā kompensāciju par tikai viņam piederoša īpašuma sabojāšanu, iznīcināšanu vai nozaudēšanu.

Saskaņā ar tiesību aktos paredzēto kārtību visi ienākumi no mantas, kas pieder tikai vienam no laulātajiem, ir uzskatāmi par kopīpašumu.

Saskaņā ar tiesību aktos paredzēto kārtību visi parādi, kas rodas laulības laikā, ir laulāto kopējie parādi. Izņēmums ir parādi, kas saistīti ar mantu, kura pieder tikai vienam no laulātajiem (bet tikai attiecībā uz parāda daļu, kas pārsniedz no šīs mantas iegūtās peļņas vērtību), un parādi, ko uzņēmis viens no laulātajiem bez otra laulātā piekrišanas. Minētais neattiecas uz ikdienas pirkumiem vai pirmās nepieciešamības lietu iegādi ģimenei.

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Saderināti vai laulāti pāri var vienoties par mantiskajām attiecībām, kas atšķiras no tiesību aktos noteiktajām. Viņi var vienoties par mantas šķirtību vai par kārtību, saskaņā ar kuru laulāto mantu ir kopīpašums tikai līdz laulības izbeigšanas brīdim, vai arī par tiesību aktos definētā kopīpašuma paplašināšanu vai ierobežošanu. Šāda vienošanās var paredzēt jebkādu kārtību attiecībā uz jebkuru īpašuma priekšmetu, ja vien to neaizliedz tiesību akti. Vienošanās konkrēti var attiekties uz mantisko attiecību tvērumu vai būtību vai uz laikposmu, kurā tiesību aktos paredzētā kārtība vai jebkurš cits kopīpašuma regulējums ir piemērojams, vai uz atsevišķiem īpašuma priekšmetiem vai to grupām. Var vienoties par to, ka nākotnē iegūtais kopīpašums tiks klasificēts atšķirīgi no tiesību aktos paredzētās kārtības. Ar vienošanos var noteikt arī mantiskās attiecības laulības izbeigšanas gadījumā.

Vienošanās par laulāto mantiskajām attiecībām jāsigatavo oficiāla dokumenta veidā (t. i., tā jāapliecina notāram).

Ja saderināts pāris noslēdz vienošanos par laulāto mantiskajām attiecībām, šāda vienošanās stājas spēkā laulības noslēgšanas dienā.

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Vienošanās var paredzēt jebkādu kārtību attiecībā uz jebkuru mantu, ja vien to neaizliedz tiesību akti.

Vienošanās nedrīkst izslēgt vai grozīt noteikumus par parastajiem māsaimniecības priekšmetiem, izņemot gadījumus, kad viens no laulātajiem ir izvēcies no māsaimniecības un atsakās atgriezties. Vienošanās nedrīkst liegt laulātajam apgādāt savu ģimeni. Vienošanās saturs vai mērķis nedrīkst ietekmēt trešo personu tiesības, izņemot, ja attiecīgā trešā persona šajā vienošanās aktā ir sniegusi savu piekrišanu. Vienošanās, kas noslēgta bez trešās personas piekrišanas, attiecībā uz šo personu nav spēkā.

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

Laulāto mantiskās attiecības izbeidzas līdz ar laulības izbeigšanos; tas nozīmē, ja viens no laulātajiem mirst, viens no laulātajiem tiek pasludināts par mirušu vai laulība tiek šķirta. Kad laulāto mantiskās attiecības tiek izbeigtas, palikušais īpašums ir jāsadala.

Ja laulība tiek atzīta par neesošu, uzskata, ka tā nav bijusi noslēgta. Pēc laulības atzīšanas par neesošu pāra īpašumtiesībām un pienākumiem piemēro tādu pašu režīmu kā īpašumtiesībām un pienākumiem pēc laulības šķiršanas.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Laulāto mantiskās attiecības tiek izbeigtas, un manta tiek sadalīta. Pārdzīvojušais laulātais ir mirušā laulātā pirmās un otrās pakāpes likumīgais mantinieks.

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

Tas ir tiesas kompetencē.

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Mantu, ko kāds no laulātajiem ieguvis pirms laulības noslēgšanas (cita starpā), neuzskata par laulāto mantu saskaņā ar tiesību aktos paredzēto kārtību. Saskaņā ar tiesību aktos paredzēto kārtību visi parādi, kas rodas laulības laikā, ir laulāto kopējie parādi. Izņēmums ir parādi, kas saistīti ar mantu, kura pieder tikai vienam no laulātajiem (bet tikai attiecībā uz parāda daļu, kas pārsniedz no šīs mantas iegūtās peļņas vērtību), un parādi, ko uzņēmies viens no laulātajiem bez otra laulātā piekrišanas. Minētais neattiecas uz ikdienas pirkumiem vai pirmās nepieciešamības lietu iegādi ģimenei.

Jautājumos, kas saistīti ar kopīpašumu vai tā daļām un kas nav uzskatāmi par rutīnas jautājumiem, laulātajiem tiesvedībā jārikojas kopīgi, izņemot, ja viens no laulātajiem rīkojas ar otra laulātā piekrišanu. Ja viens no laulātajiem atsakās sniegt piekrišanu bez pamatota iemesla un pretēji laulāto, ģimenes vai ģimenes māsaiņniecības interesēm vai nespēj paust savu gribu, otrs laulātais var vērsties tiesā, lai tā sniegt piekrišanu viņa vietā.

Ja viens no laulātajiem tiesas procesā rīkojas bez otra laulātā piekrišanas, kad šāda piekrišana ir vajadzīga, otrs laulātais var prasīt, lai tiesas procesu atzīst par spēkā neesošu. Ja viens no laulātajiem plāno daļu kopīpašuma izmantot komerciāliem mērķiem, pirmajā reizē, kad šis īpašums tiek izmantots šādā veidā, ir vajadzīga otra laulātā piekrišana. Ja otrs laulātais tiek izslēgts no šīs procedūras, viņš var prasīt, lai procedūru atzīst par spēkā neesošu. Ja daļu kopīpašuma ir plānots izmantot, lai iegādātos kapitāla daļu tirdzniecības sabiedrībā vai kooperatīvā, vai ja šādas kapitāla daļas iegādes rezultātā uzņēmuma vai kooperatīva parādi tiek garantēti tādā apmērā, kas pārsniedz apmēru, kurš ir samērīgs attiecībā pret laulātā pāra materiālajiem apstākļiem, ir vajadzīga otra laulātā piekrišana; ja otrs laulātais tiek izslēgts no šīs procedūras, viņš var prasīt, lai procedūru atzīst par spēkā neesošu.

Ja laulātie ir noslēguši vienošanos par mantiskajām attiecībām, tad ar vienošanās saturu vai mērķi nedrīkst tikt pārkāptas trešo personu tiesības, izņemot, ja attiecīgā trešā persona vienošanās aktā ir sniegusi piekrišanu. Vienošanās, kas noslēgta bez trešās personas piekrišanas, attiecībā uz šo personu nav spēkā.

8 Īss procedūras apraksts — laulāto īpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī.

Ja kopīpašums tiek izbeigts vai likvidēts vai tiek samazināts kopīpašuma attiecību tvērums, iepriekšējos kopējos pienākumus un tiesības izbeidz, īpašumu sadalot. Ja samazinātais, izbeigtais vai likvidētais īpašums netiek sadalīts, tam attiecīgi piemēro noteikumus par kopīpašumu.

Īpašuma sadale nedrīkst ietekmēt trešo personu tiesības. Ja sadale ir ietekmējusi kādas trešās personas tiesības, attiecīgā persona var pieprasīt, lai tiesa atzīst, ka sadalei attiecībā uz viņu nav seku. Parādus drīkst sadalīt tikai starp laulātajiem.

Priekšroku dod vienošanās panākšanai starp laulātajiem par kopīpašuma sadali, ja tas ir iespējams (piemēram, laulības šķiršanas vai kopīpašuma samazināšanas gadījumā). Vienošanās par sadali vienmēr stājas spēkā dienā, kad kopīpašums tiek samazināts, izbeigts vai likvidēts, neatkarīgi no tā, vai vienošanās noslēgta pirms vai pēc kopīpašuma samazināšanas, izbeigšanas vai likvidācijas.

Vienošanās par sadali jānoformē rakstiski, ja tā noslēgta laulības laikā vai ja attiecībā uz kādu no sadalāmajām mantām ietilpstošajiem īpašumiem ir vajadzīga rakstiska vienošanās par īpašumtiesību nodošanu (piemēram, nekustama īpašuma gadījumā). Ja vienošanās par sadali nav jānoformē rakstiski un ja to nokārto viens no laulātajiem, otra laulātā pienākums ir iesniegt pirmajam laulātajam sadales apstiprinājumu.

Ja laulātie nespēj vienoties par sadales kārtību, ikviens no viņiem var vērsties tiesā, lai tā pieņem nolēmumu. Tiesai nolēmums par sadali jāpieņem atbilstoši situācijai, kāda pastāvēja brīdī, kad laulāto kopīpašums tika samazināts, izbeigts vai likvidēts.

Sadales gadījumā piemēro šādus noteikumus:

- abu laulāto daļai sadalāmajā mantā jābūt vienādi;
- katram laulātajam jāatmaksā līdzekļi no kopīgās mantas, kas iztērēti tikai viņa īpašumam;
- katram laulātajam ir tiesības pieprasīt kompensāciju par līdzekļiem no viņa atsevišķā īpašuma, kas iztērēti kopīgajai mantai;
- jāņem vērā apgādājamo bērnu vajadzības;
- jāņem vērā, kā katrs no laulātajiem ir rūpējies par ģimeni un jo īpaši par bērniem un ģimenes māsaiņniecību;
- jāņem vērā, kāds ir bijis katra laulātā ieguldījums kopīgās mantas iegādē un uzturēšanā.

Ja trīs gadu laikā no kopīpašuma samazināšanas, izbeigšanas vai likvidācijas mantā, kas veidoja daļu no īpašuma, nav sadalīta, nav panākta vienošanās par sadali un tiesai nav iesniegts pieteikums, lai tā pieņemtu nolēmumu par mantas sadali, uzskata, ka laulātie vai bijušie laulātie ir nokārtojuši sadali šādi:

- kustama materiāla manta ir tā laulātā īpašums, kurš to izmanto kā vienīgais īpašnieks, lai apmierinātu savas vajadzības vai savas ģimenes vai ģimenes māsaiņniecības vajadzības;
- pārējā kustamā un nekustamā materiālā manta ir abu laulāto kopīpašums, un katram no laulātajiem pieder vienāda daļa no šā īpašuma;
- citas īpašumtiesības, saistības un parādi pieder abiem laulātajiem vienādās daļās.

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Tiesas procedūrai, kurā nosaka vai nodod lietu tiesības uz nekustamo mantu, vai procedūrai, kurā šādas tiesības groza vai atsauc, jānotiek rakstiski. Ja nodošana ietver īpašumtiesības uz nekustamo mantu, kas ierakstīta valsts reģistrā, īpašumtiesību maiņa notiek, izdarot ierakstu attiecīgajā reģistrā.

Lapa atjaunināta: 04/05/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Laulāto mantiskās attiecības - Vācija

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

To, kuram pieder laulības laikā iegūts īpašums un kā šāds īpašums tiek sadalīts pēc laulības izbeigšanas, vienmēr nosaka ģimenes tiesībās paredzētās konkrētais mantisko attiecību regulējums. Laulības ietekmi uz īpašumtiesībām reglamentē noteikumi par laulāto mantiskajām attiecību regulējumu, kas paredzēti Vācijas Civilt kodeksā (*Bürgerliches Gesetzbuch — BGB*). *BGB* ir atzīti šādi laulāto mantisko attiecību regulējumi: līdzdalība laulāto mantas kopībā (*Zugewinnngemeinschaft*), mantas šķirtība (*Gütertrennung*) un līdzdalība laulāto mantas kopībā pēc izvēles (*Wahl-Zugewinnngemeinschaft*).

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Ja vien laulātie nevienojas citādi, līdzdalība laulāto mantas kopībā ir spēkā, noslēdzot notariāli apliecinātu laulības līgumu. Līdzdalība laulāto mantas kopībā nozīmē īpašuma nošķiršanu laulības laikā un, beidzoties mantiskajām attiecībām, laulības laikā gūtais mantas pieaugums tiek vienlīdzīgi sadalīts.

Turpretī par mantas šķirtību laulātajiem ir jāvienojas, noslēdzot notariāli apliecinātu līgumu. Mantas šķirtība nozīmē laulātajiem piederošās mantas pilnīgu nošķiršanu bez laulības laikā gūtā mantas pieauguma vienlīdzīgas sadales, laulībai izbeidzoties. Katrs laulātais patur savu mantu, ko tas ieguvis pirms laulības un tās laikā. Mantas šķirtība var pastāvēt arī bez skaidri noslēgtā līguma starp laulātajiem, piemēram, ja mantiskās attiecības tiek atceltas vai izslēgtas saskaņā ar laulības līgumu, vienlaikus nevienojoties par citu mantisko attiecību regulējumu.

Tāpat arī par mantas kopību laulātajiem jāvienojas, noslēdzot notariāli apliecinātu līgumu. Saskaņā ar mantas kopības regulējumu manta, kas piederējusi pirms laulības, un manta, kas iegūta laulības laikā, parasti kļūst par pāra kopīpašumu (*Gesamtgut* — kopīgi piederošs īpašums). Turklāt laulātajiem var

piederēt katram atsevišķs īpašums (*Sondergut*), kas nav laulāto kopīpašuma daļa. Tās ir lietas, ko nevar nodot tiesiskos darījumus, piemēram, neapķīlājami prasījumi vai daļa partnersabiedrībā. Visbeidzot, katrs laulātais var paturēt konkrētas lietas kā atsevišķu mantu. Laulātie var arī izvēlēties īpašu mantas kopības veidu, proti, iegūtās mantas kopības režīmu (*Errungenschaftsgemeinschaft*). Šajā nolūkā viņiem ir laulības līgumā jānorāda, ka visa manta, kas iegūta pirms laulības, ir uzskatāma par savā īpašumā paturētu mantu (*Vorbehaltsgut*).

Līdzdalība laulāto mantas kopībā pēc izvēles ir Francijas un Vācijas radīts mantisko attiecību regulējums, kurš izveidots, lai novērstu iespējamās problēmas tiesiskajās attiecībās starp Francijas valstspiederīgo un Vācijas valstspiederīgo, ko var radīt laulāto mantisko attiecību regulējuma atšķirības. Ja laulātie izvēlas šā veida mantisko attiecību regulējumu, viņu manta laulības laikā paliek nošķirta, kā tas ir gadījumā, kad piemēro Vācijas regulējumu — līdzdalību laulāto mantas kopībā. Tikai izbeidzoties mantiskajām attiecībām, pāra mantas vērtības pieaugums tiek vienlīdzīgi sadalīts starp abiem laulātajiem. Lai gan līdzdalība laulāto mantas kopībā pēc izvēles satur a ziņā ir līdzīga Vācijā piemērojamajai līdzdalībai laulāto mantas kopībā, tai ir vairākas īpašas iezīmes, ko nosaka Francijas regulējums. Piemēram, iegūtās mantas pieauguma vienlīdzīgā sadalē neņem vērā kompensāciju par sāpēm un ciešanām un nejaušus nekustamā īpašuma vērtības palielinājumus (piemēram, ja vērtība pieaugusi zemes gabalam, tā zonējumu nosakot par apbūves teritoriju).

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Ja laulātie uzskata, ka tiesību aktos noteiktais mantisko attiecību regulējums — līdzdalība laulāto mantas kopībā — nav piemērots viņu laulībai, viņi var noslēgt notāra apliecinātu laulības līgumu. Šādā līgumā viņi var vienoties par mantas šķirtību vai par mantas kopību vai noteikt citu mantisko attiecību regulējumu, kas atšķiras no tiesību aktos paredzētās kārtības. Līgumā var arī precizēt kārtību attiecībā uz pensiju sadali vai uzturlīdzekļiem.

Tomēr, noslēdzot laulības līgumu, jāraugās, lai izvēlētais regulējums būtu faktiski spēkā esošs. Piemēram, ja laulības līgums ir vienpusēji neizdevīgs vienam no laulātajiem un pastāv konkrēti citi apstākļi, līgumu var uzskatīt par tādu, kas ir pretrunā vispārpieņemtajiem morāles principiem, un attiecīgi par spēkā neesošu. Šādā gadījumā turpina piemērot tiesību aktu noteikumus, kas teorētiski ar laulības līgumu ir izslēgti. Judikatūra šajā jautājumā ir ļoti daudzveidīga. To, vai kārtība patiešām ir pretrunā vispārpieņemtajiem morāles principiem un tāpēc nav spēkā un vai tā būtu jāpielāgo, galu galā var noteikt tikai katrā individuālā gadījumā.

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

Saskaņā ar tiesību aktos noteikto mantisko attiecību regulējumu — līdzdalību laulāto mantas kopībā — iegūtās mantas pieauguma vienlīdzīga sadale notiek, ja laulāto mantiskās attiecības tiek izbeigtas (piemēram, viena laulātā nāves gadījumā, laulības šķiršanas gadījumā vai pamatojoties uz līgumisku vienošanos par citu mantisko attiecību regulējuma veidu). Iegūtās mantas pieauguma vienlīdzīga sadale nozīmē, ka laulātajam, kurš laulības laikā ieguvis vairāk mantas nekā otrs laulātais, ir jākompensē naudā otram laulātajam puse no iegūtās mantas vērtības starpības.

Saskaņā ar mantas kopības regulējumu laulības šķiršanas gadījumā kopīpašums tiek sadalīts pēc visu saistību nokārtošanas. Katram laulātajam parasti ir tiesības uz pusi no palikušā īpašuma vērtības. Turpretī, ja laulātie ir vienojušies par mantas šķirtību, pēc laulāto mantisko attiecību izbeigšanas mantas pieauguma vienlīdzīga sadale nenotiek, jo abu laulāto manta ir pilnībā nošķirta.

Tiesības uz uzturlīdzekļiem nav atkarīgas no laulāto mantiskajām attiecībām. Ja laulātie dzīvo atsevišķi, bet nav šķīruši laulību, laulātais, kuram ir tāda vajadzība, parasti ir tiesīgs saņemt uzturlīdzekļus no ekonomiski darbaspējīgā laulātā. Uzturlīdzekļu prasījums ir spēkā tikai tik ilgi, līdz laulība tiek šķirta. Tomēr arī pēc laulības šķiršanas laulātajam, kuram ir tāda vajadzība, konkrētos apstākļos var būt iespēja pieprasīt uzturlīdzekļus, ko maksā pēc laulības izbeigšanas. Tiesību aktos ir atzītas tiesības uz uzturlīdzekļiem šādos gadījumos: uzturlīdzekļi bērnu aprūpei, uzturlīdzekļi vecuma, slimības vai nespējīguma dēļ, uzturlīdzekļi bezdarba dēļ, papildu uzturlīdzekļi, uzturlīdzekļi izglītības iguves, tālākapmācības un pārkvalifikācijas laikā un uzturlīdzekļi līdztiesības apsvērumu dēļ.

Ja ir pamats laulības atzīšanai par neesošu, atsevišķos gadījumos var būt tiesības saņemt kompensāciju un uzturlīdzekļus pat pēc laulības atzīšanas par neesošu.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Ja tiek piemērota līdzdalība laulāto mantas kopībā, viena laulātā nāves gadījumā iegūtās mantas pieauguma vienlīdzīga sadale notiek šādi: par nemainīgu daļu — vienu ceturtdaļu — palielinot likumisko mantojuma daļu (*gesetzlicher Erbteil*), neatkarīgi no tā, vai mirušais laulātais faktiski bija ieguvis kādu mantu laulības laikā. Ja pārdzīvojušais laulātais nav mantinieks vai noraida mantojumu, viņš var pieprasīt faktiski iegūtās mantas pieauguma vienlīdzīgu sadali un arī pieprasīt minimālo neatņemamo daļu (*kleiner Pflichtteil*). Šo minimālo neatņemamo daļu aprēķina, pamatojoties uz likumisko mantojuma daļu, bet neņemot vērā iegūtās mantas vērtības ceturtdaļu.

Ja laulātie bija vienojušies par mantas šķirtību, laulības beigās iegūtās mantas pieauguma vienlīdzīga sadale, palielinot mantojumu par vienu ceturtdaļu, nenotiek. Piemēro vispārpieņemamo mantošanas kārtību.

Saskaņā ar mantas kopības regulējumu mantojums ietver pusi no kopīpašuma, savā īpašumā paturēto mantu un mirušā laulātā nošķirto īpašumu.

Pārdzīvojušā laulātā mantojuma daļu nosaka saskaņā ar vispārējiem noteikumiem.

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

Jautājumi, kas saistīti ar īpašuma tiesībām, t. i., tiesas procesi, kas saistīti ar prasījumiem, kuru pamatā ir laulāto mantiskās attiecības, jo īpaši laulāto iegūtās mantas palielinājuma vienlīdzīga sadale, ir ģimenes lietu tiesas kompetencē.

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Laulāta persona parasti ir atbildīga tikai par saviem parādiem un tikai ar savu mantu. Minētais neattiecas uz darījumiem, ko veic, lai saprātīgā apmērā apmierinātu ģimenes ikdienas vajadzības.

Tomēr līdzdalības laulāto mantas kopībā regulējums paredz izņēmumus attiecībā uz principu, ka laulātais var brīvi rīkoties ar savu mantu. Ja viens no laulātajiem vēlas atsavināt visu vai gandrīz visu savu mantu (to pārdot, atdāvināt u. tml.), tam ir jāsaņem otra laulātā piekrišana. Tas pats attiecas uz gadījumu, kad laulāta persona vēlas atsavināt priekšmetus, kas pieder tikai šai personai, bet ir daļa no laulātā pāra māsaimniecības.

Turpretī mantas šķirtības gadījumā katrs laulātais var bez ierobežojumiem rīkoties ar visiem saviem aktīviem un tam nav jāsaņem otra laulātā piekrišana, lai atsavinātu priekšmetus, kas ir daļa no māsaimniecības.

Ja laulātie ir vienojušies par mantas kopību, viņi savu kopējo mantu parasti pārvalda kopīgi, ja vien laulības līgumā nav noteikts, ka par mantas pārvaldību atbild viens laulātais. Kopīpašumu var izmantot tikai tādu saistību izpildei, kas izriet no tiesiska darījuma, kurā laulātais iesaistījies laikā, kad bija spēkā mantas kopība, un kuram otrs laulātais ir devis piekrišanu vai kurš attiecībā uz kopīpašumu ir spēkā pat bez otra laulātā piekrišanas.

8 Īss procedūras apraksts — laulāto īpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī.

Laulāto kopīgo mājokli un māsaimniecības priekšmetus var sadalīt, kad laulātie sāk dzīvot atsevišķi vai pēc laulības šķiršanas. Ja kopīpašuma tiesības ir radušās citādi un ja laulātie nespēj vienoties, attiecīgo priekšmetu izsola un gūtos ieņēmumus sadala.

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Ja laulātie savas mantiskās attiecības nodibina kā mantas kopību, viņiem jāiesniedz notāra apliecinātais laulības līgums zemesgrāmatai un jāiesniedz pieteikums par zemesgrāmatas ieraksta labošanu. Visos citos gadījumos, t. i., ja laulātie neizvēlas laulāto mantas kopību, zemesgrāmatas ieraksta labojums nav nepieciešams.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Laulāto mantiskās attiecības - Malta

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

Malta valsts piedāvā personām, kuras vēlas noslēgt laulību saskaņā ar Malta tiesību aktiem, brīvību izvēlēties viņu kā laulāto mantisko attiecību regulējumu. Tomēr galvenais laulāto mantisko attiecību veids Maltā ir mantas kopība. Šis regulējums atbilstoši tiesību aktiem darbojas jebkurā laulībā, izņemot gadījumus, kad personas, kuras jau ir laulātas vai grasās laulāties, nolemj, ka to mantiskās attiecības reglamentēs cits regulējums, kas nav pretrunā Malta tiesību garam, un noslēdz publisku aktu. Citi laulāto mantisko attiecību veidi, kādi pastāv Maltā papildus mantas kopībai, ir mantas šķirtība un daļēja mantas kopība ar mantas atsevišķu pārvaldību.

Mantas kopība kā likumisks laulāto mantisko attiecību regulējums Maltā nosaka, ka viss, ko puses ieguvušas pēc stāšanās laulībā, ir šādas mantas kopības daļa un tādējādi pieder abām pusēm vienādās daļās. Malta tiesību aktos ir konkrēti noteikts, kas ir daļa no mantas kopības; tā neietver katrai pusei piederošos dāvinājumus, saņemto mantojumu un personīgas mantas.

Mantas šķirtība ir regulējums, ko puses var izvēlēties mantas kopības vietā un kas paredz, ka katrai pusei – bez otras puses piekrišanas – ir tiesības pilnībā kontrolēt un pārvaldīt īpašumu, kurš iegūts pirms un pēc laulības noslēgšanas.

Daļēja mantas kopība ar mantas atsevišķu pārvaldību ir vēl viens regulējums, ko puses var izvēlēties mantas kopības vietā, un tas nosaka, ka katram laulātajam ir tiesības iegūt, paturēt un pārvaldīt īpašumu, kas iegādāts uz viņa vārda, tā, it kā tas būtu vienīgi šā laulātā īpašums. Tomēr šis regulējums neliedz laulātajiem iegūt kopēju īpašumu, ko kopīgi pārvalda abi laulātie.

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Mantas kopības regulējuma vispārējais princips paredz, ka abiem laulātajiem ir pienākums kopīgi regulēt un pārvaldīt savu mantu. Tomēr attiecībā uz šo konkrēto regulējumu Malta tiesību akti nošķir parasto pārvaldību, proti, darbības, ko var vienpersoniski veikt viens no laulātajiem, un ārkārtas pārvaldību, proti, darbības, kas jāveic kopīgi abiem laulātajiem. Malta tiesību aktos ir uzskaitītas tikai ārkārtas pārvaldības darbības, savukārt visas darbības, kas nav skaidri noteiktas tiesību aktos, ir uzskatāmas par parasto pārvaldību. Tāpēc, piemērojot mantas kopības regulējumu, vienmēr jāievēro oficiālā prasība par abu laulāto piekrišanu. Ja puses nav devušas piekrišanu attiecībā uz lietu tiesību vai personīgo tiesību nodošanu vai nodibināšanu saistībā ar kustamu vai nekustamu īpašumu, attiecīgo darbību var anulēt pēc tās puses pieprasījuma, kura nav devusi savu piekrišanu.

Mantas šķirtības gadījumā vispārējais princips ir tāds, ka katram no laulātajiem ir tiesības regulēt un pārvaldīt īpašumu savā vārdā bez otra laulātā piekrišanas.

Ja tiek piemērota **daļēja mantas kopība ar mantas atsevišķu pārvaldību**, vispārējais princips paredz, ka tad, kad laulātais izvēlas individuāli iegūt īpašumu, viņam nav jāsaņem otra laulātā iepriekšēja piekrišana un ka laulātajam, kurš iegūst īpašumu, ir tiesības vienpersoniski regulēt un pārvaldīt iegūto īpašumu. Turpretī, ja abi laulātie iegūst īpašumu kopīgi, viņi abi ir devuši piekrišanu, tādēļ viņiem abiem ir tiesības kopīgi regulēt un pārvaldīt iegūto īpašumu.

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Ja tiek izvēlēts **mantas kopības režīms**, laulātajiem ir pienākums attiecībā uz mantu visas darbības veikt kopīgi. Tas nozīmē, ka viņi nevar brīvi izvēlēties, kā regulēt un pārvaldīt īpašumu, izņemot parastās pārvaldības darbības, kuru veikšanai nav vajadzīga viņu abpusēja piekrišana.

Savukārt, ja ir izvēlēts **mantas šķirtības režīms**, katrs laulātais var brīvi rīkoties ar savu īpašumu savā vārdā bez otra laulātā iejaukšanās.

Ja piemēro **daļēju mantas kopību ar mantas atsevišķu pārvaldību**, tad gadījumā, kad laulātais iegūst īpašumu bez otra laulātā piekrišanas, viņš var brīvi regulēt mantas pārvaldību bez jebkādiem ierobežojumiem. Tomēr, ja īpašums tiek iegādāts abu laulāto vārdā, laulātie nevar rīkoties katrs pēc saviem ieskatiem, bet viņiem ir jārīkojas kopīgi.

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

Tiesību aktos ir skaidri noteikts, ka **mantas kopības režīma** spēkā esības laikā tas darbojas no laulības noslēgšanas dienas un izbeidzas, kad laulība tiek izbeigta, proti, kad tā tiek šķirta. Tiesību akti arī nosaka, ka laulāto atšķiršanas gadījumā var tikt pieprasīta mantas likumiska sadale.

Gadījumos, kad izvēlēta **daļēja mantas kopība ar mantas atsevišķu pārvaldību**, tiesību akti nosaka, ka šīs mantiskās attiecības izbeidzas cita starpā līdz ar laulības izbeigšanos vai laulāto atšķiršanu.

Savukārt, ja laulībā piemēro **mantas šķirtības regulējumu**, katrs laulātais, laulībai izbeidzoties ar laulāto atšķiršanu vai laulības atzīšanu par neesošu, turpina regulēt un pārvaldīt mantu, kas iegūta viņa vārdā.

Tādējādi laulības šķiršanas, laulāto atšķiršanas vai laulības atzīšanas par neesošu sekas attiecībā uz laulāto mantiskajām attiecībām ir tādas, ka iegūtā manta tiek sadalīta starp laulātajiem ar laulāto mierizlīgumu vai ar kompetentās tiesas nolēmumu.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Viena laulātā nāves gadījumā laulāto mantiskās attiecības izbeidzas un sāk piemērot Malta mantojuma tiesību normas, saskaņā ar kurām mirušā laulātā īpašums tiek sadalīts starp mantiniekiem. Galvenais faktors, kas jāņem vērā, ir — vai mirušais laulātais bija vai nebija atstājis testamentu.

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

Kompetentā iestāde, kas lemj par lietām, kuras saistītas ar laulāto mantiskajām attiecībām, ir Civiltiesa (Ģimenes lietu departaments).

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Tiklīdz starp laulātajiem sāk darboties laulāto mantisko attiecību režīms, tas rada tiesiskas attiecības starp laulātajiem un — attiecīgā gadījumā — trešām personām. Trešām personām ir tiesības īstenot savas likumiskās tiesības pret laulātajiem abiem kopā vai atsevišķi atkarībā no konkrētā gadījuma un no tā, ar kuru no laulātajiem trešai personai ir noslēgts līgums vai parāda darījums.

8 Īss procedūras apraksts — laulāto īpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī.

Īpašuma sadales procedūra parasti notiek posmā, kad laulātie ir ierosinājuši laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas lietu. Šāda veida procedūrās laulātajiem ir jāsaņem mediācijas process, pirms viņi vērsas kompetentajā tiesā.

Ja mediācija ir veiksmīga, laulību var šķirt bezstrīdus kārtībā: šādā gadījumā laulātie vienojas par viņu savstarpējām tiesībām, par tiesībām attiecībā uz viņu bērniem un par laulāto mantas sadali, sagatavojot publisku aktu, kuru kompetentā tiesa rūpīgi izvērtē, lai pārliecinātos, ka starp laulāto tiesībām ir ievērots līdzsvars. Pēc kompetentās tiesas apstiprinājuma vienošanos apliecina notārs un tā tiek reģistrēta, lai būtu spēkā visiem likumiskajiem mērķiem, tostarp attiecībā uz trešām personām.

Ja mediācijas procedūra nav veiksmīga un puses nepadod mierizlīgumu, tām jāierosina lieta kompetentajā tiesā, pieprasot laulāto mantisko attiecību izbeigšanu, lai minēto īpašumu sadalītu starp pusēm. Kad kompetentās tiesas nolēmums iegūst *res judicata* spēku, to reģistrē, lai tas būtu spēkā visiem likumiskajiem mērķiem, tostarp attiecībā uz trešām personām.

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Lai varētu reģistrēt nekustamo īpašumu Maltā, notāram, kurš sagatavojis sākotnējo līgumu par attiecīgo nekustamo īpašumu, jāiesniedz valsts reģistram paziņojums par notāra apliecinājumu, lai līgums būtu notariāli apliecināts. Tiklīdz ir sniegts paziņojums par notāra apliecinājumu, nekustamo īpašumu reģistrē un līgums kļūst saistošs līguma pusēm, kā arī trešām personām.

Lapa atjaunināta: 09/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Laulāto mantiskās attiecības - Austrija

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

Saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem automātiski piemērojama laulāto mantisko attiecību regulējums ir mantas šķirtība (*Gütertrennung*). Katrs laulātais patur īpašumu, kas tam piederējis pirms laulības, un kļūst par sava iegūtā īpašuma vienīgo īpašnieku (Austrijas Civilkodeksa (*Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch*) 1233. un 1237. pants). Katrs laulātais ir arī vienīgais kreditors attiecībā pret saviem parādniekiem un vienīgais parādnieks attiecībā pret saviem kreditoriem.

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Laulātie var izvēlēties mantisko attiecību regulējumu, kas nav automātiski piemērojams, noslēdzot laulības līgumu (*Ehepakt*). Lai laulības līgums būtu spēkā, ir vajadzīgs attiecīgs notariāli apliecināts akts (Notariālo aktu likuma (*Notariatsaktgesetz*) 1. pants).

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Principā laulātie var brīvi izvēlēties savu mantisko attiecību regulējumu. Tomēr laulības līgumā nevar paredzēt, piemēram, pilnīgu abpusēju atteikšanos no uzturīdzekļiem spēkā esošas laulības gadījumā.

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

Tiesību aktos noteiktā pilnīgā mantas šķirtība ir piemērojama tikai līdz laulības šķiršanai vai atzīšanai par neesošu, jo attiecīgajā brīdī jānotiek sadalei, kurā īpašumtiesību statuss nav izšķirošais kritērijs. Uz laulības izbeigšanas attiecas laulāto mantas sadales princips. Laulāto manta (abu laulāto izmantotie īpašumi, piemēram, laulāto kopīgais mājoklis, automobīls vai sadzīves priekšmeti) tiek sadalīta, un arī laulības laikā izveidotie uzkrājumi tiek sadalīti. Uzkrājumi ietver jebkura veida mantu, ko laulātie ieguvuši, kamēr bijuši laulāti, un kas — atkarībā no tās veida — parasti ir paredzēta atsavināšanai.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Laulībā, kurā laulāto mantai piemēro mantas kopības regulējumu (*Gütergemeinschaft*) (kas praksē pastāv reti), viena laulātā nāves gadījumā kopīpašumu sadala. Atlikusī manta, kas paliek pāri pēc visu parādu atskaitīšanas, saskaņā ar vienošanos tiek proporcionāli sadalīta pārdzīvojušā laulātā mantā un mirušā laulātā mantojumā. Standarta gadījumā, kad pastāv laulāto mantas šķirtība (*Gütertrennung*), likumisko daļu, ko saņem pārdzīvojušais laulātais, nosaka tas, kuri citi mirušā laulātā radnieki arī ir mantinieki. Pārdzīvojušais laulātais ir tiesīgs uz vienu trešdaļu mantojuma, ja mirušajam partnerim palikuši bērni vai viņu leņupējie, un uz divām trešdaļām mantojuma, ja mirušajam partnerim ir pārdzīvojuši vecāki; pārējos gadījumos tam pienākas viss mantojums. Pārdzīvojušais laulātais ir viens no neatraidāmajiem mantiniekiem, kuri ir tiesīgi saņemt mantojuma neatņemamu daļu (*pflichtteilsberechtigzte Personen*). Laulātā neatņemamā daļa ir puse no tā, ko viņš saņemtu hierarhiskajā mantošanas kārtībā.

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

Pēc laulības šķiršanas vai atzīšanas par neesošu saskaņā ar Laulības likuma (*Ehegesetz*) 81. pantu un turpmākajiem pantiem īpašums tiek sadalīts pēc abpusējas vienošanās vai ar tiesas nolēmumu.

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Principā laulātais nevar ne piešķirt noteiktas tiesības, ne uzlikt pienākumus trešām personām bez otra laulātā piekrišanas. Tikai tad, ja katram laulātajam ir tiesības slēgt darījumus māsaimniecības uzturēšanas ietvaros (t.s. *Schlüsselgewalt*), laulātais, kurš pārvalda kopīgo māsaimniecību un kuram nav ienākumu, var pārstāvēt otru laulāto ikdienas tiesiskos darījumos saistībā ar kopīgo māsaimniecību, šādiem darījumiem nepārsniedzot noteiktu apmēru, kas atbilst laulāto dzīves līmenim. Minētais neattiecas uz gadījumu, kad otrs laulātais ir paziņojis trešai personai, ka nevēlas, lai viņu pārstāvētu pirmais laulātais. Ja trešā persona, pamatojoties uz apstākļiem, nevar noteikt, ka laulātais, kurš darbojas, to dara kā pārstāvis, tad abi laulātie ir solidāri atbildīgi. Laulāto mantas kopība — ja laulātie ir konkrēti vienojušies par šo regulējumu mantas šķirtības regulējuma vietā — tikai rada saistības attiecībās starp laulātajiem, saskaņā ar kurām viens laulātais nevar atbrīvoties no savas kopīpašuma daļas bez otra laulātā piekrišanas. Reālas sekas attiecībā uz īpašumu rodas tikai tad, ja zemesgrāmatā tiek izdarīts ieraksts par pārdošanas un apgrūtinājumu aizliegumu saskaņā ar Civilkodeksa 364.c pantu vai par ierobežojumu saskaņā ar Civilkodeksa 1236. pantu, kurā noteikts, ka, kamēr ir piemērojams laulāto mantas kopības regulējums, neviena no pusēm nevar atbrīvoties no savas īpašuma puses vai daļas.

8 Īss procedūras apraksts — laulāto īpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī.

Īpašuma dalīšana laulības šķiršanas vai atzīšanas par neesošu gadījumā saskaņā ar Laulības likuma 81. pantu un turpmākajiem pantiem nav atkarīga no vainas, lai gan vainu var ņemt vērā, izvērtējot taisnīgumu. Īpašums tiek sadalīts, pamatojoties uz pušu savstarpēju vienošanos vai tiesas nolēmumu, kura pieņemšanu pieprasījusi viena no pusēm. Visos citos gadījumos turpina piemērot mantas šķirtību, proti, katrs laulātais patur savu īpašumu. Pieteikums jāiesniedz gada laikā no laulības šķiršanas sprieduma stāšanās spēkā. Sadala gan laulības laikā iegūto īpašumu, gan laulības laikā izveidotos uzkrājumus. Saskaņā ar Laulības likuma 82. pantu īpašuma dalījumā neiekļauj priekšmetus, ko laulātais ieguvis pirms laulības vai mantojis, priekšmetus, ko dāvinājušas trešās personas, priekšmetus, ko izmanto tikai viens no laulātajiem personīgām vai profesionālām vajadzībām, un priekšmetus, kas pieder uzņēmumam, vai daļas uzņēmumā, izņemot, ja tās ir tikai investīcijas.

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Pieteikums par īpašumtiesību ierakstīšanu zemesgrāmatā jāiesniedz rajona tiesā, kuras jurisdikcijas teritorijā atrodas reģistrējams nekustamais īpašums. Pieteikumam jābūt iesniegtam rakstiski un iesniedzēja parakstītam. Principā parakstam nav jābūt apliecinātam, ja vien pieteikumā nav ietverta reģistrācijas deklarācija (*Aufsandungserklärung*).

Pieteikumam jāpievieno publisks vai privāts dokuments, kurā izklāstīts īpašuma iegādes juridiskais pamatojums (piemēram, pirkuma līgums) un uz kura ir apliecināti pušu paraksti. Privātos dokumentos papildus precīzām ziņām par īpašumu jābūt iekļautai arī reģistrācijas deklarācijai.

Reģistrācijas deklarācija ir skaidrs apliecinājums par piekrišanu reģistrācijai (ierakstam zemesgrāmatā), ko sniedz persona, kuras tiesības tiek ierobežotas, apgrūtinātas, atzītas par neesošām vai nodotas citai personai (pirkuma līguma gadījumā — pircējam). Reģistrācijas deklarācija jāapliecina tiesai vai notāram un jāparaksta līgumslēdzējām pusēm. Reģistrācijas deklarāciju var arī iesniegt kā daļu no pieteikuma par īpašumtiesību ierakstīšanu zemesgrāmatā. Šādā gadījumā parakstiem uz pieteikuma ir jābūt tiesas vai notāra apliecinātiem.

Pieteikumam jāpievieno apliecinājums par nodokļu parādu neesību saskaņā ar Federālā nodokļu kodeksa (*Bundesabgabeordnung*) 160. pantu. Minētais apliecinājums ir nodokļu iestādes apstiprinājums par to, ka nav šķēršļu ieraksta veikšanai zemesgrāmatā, ciktāl runa ir par nodokļu saistībām.

Ja pieteikumu sagatavojis advokāts vai notārs, tas jāiesniedz elektroniski. Šādā gadījumā pievienotie dokumenti jāievieto elektroniskā dokumentu arhīvā. Nodokļu iestādes izsniegto apliecinājumu par nodokļu parādu neesību tādā gadījumā var aizstāt ar advokāta vai notāra sagatavotu pašnovērtējuma deklarāciju.

Lapa atjaunināta: 09/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Laulāto mantiskās attiecības - Slovēnija

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

Jā.

Laulāto mantiskās attiecības reglamentē Slovēnijas Republikas Ģimenes tiesību kodekss (*Družinski zakonik Republike Slovenije (DZ)*).

Laulātājiem ir piemērojams likumiskais laulāto mantisko attiecību regulējums, ja vien viņi nenoslēdz līgumu par cita veida laulāto mantiskajām attiecībām. Ja šāds līgums tiek noslēgts, laulātājiem piemēro līgumisko mantisko attiecību režīmu.

Likumiskais laulāto mantisko attiecību regulējums ietver mantas kopību attiecībā uz laulāto kopīpašumu un mantas šķirtību attiecībā uz katra laulātā personīgo īpašumu.

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Laulātie vai topošie laulātie var vienoties par savām mantiskajām attiecībām, noslēdzot līgumu. Līgumi, kuros vienojas par mantiskajām attiecībām, ir līgumi, ar ko abi laulātie nosaka no likumiskā regulējuma atšķirīgu mantisko attiecību regulējumu.

Šādos līgumos laulātie var arī vienoties norādīt atšķirīgu laulāto mantisko attiecību režīmu laulības periodam un gadījumam, ja laulība tiek šķirta. Līgumi, kuros laulātie vienojas par īpašumtiesībām un pienākumiem, jāsigatavo kā notariāli akti. Līgumiskais laulāto mantisko attiecību režīms kļūst piemērojams laulātājiem, tiklīdz tiek noslēgts līgums par konkrēto režīmu, ja vien laulātie nevienojas citādi. Pirmslaulības līgums, ko topošie laulātie noslēdz par laulāto mantiskajām attiecībām, stājas spēkā laulības noslēgšanas dienā vai nākamajā dienā, kā topošie laulātie norādījuši pirmslaulības līgumā. Līgumi par laulāto mantiskajām attiecībām ir jāreģistrē šādu līgumu reģistrā. Ja līgums par laulāto mantiskajām attiecībām nav reģistrēts šādu līgumu reģistrā, tad, ciktāl runa ir par attiecībām ar trešām personām, uzskata, ka laulāto mantiskajām attiecībām ir piemērojams likumiskais laulāto mantisko attiecību regulējums. Laulātājiem jāinformē vienu otru par savu īpašuma situāciju, pirms viņi noslēdz līgumu, kas reglamentē laulāto mantiskās attiecības. Ja viņi to nedara, tad līgums var tikt apstrīdēts tiesā.

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Nē, tomēr laulātājiem jāinformē vienu otru par savu īpašuma situāciju, pirms viņi noslēdz līgumu, kas reglamentē laulāto mantiskās attiecības. Ja viņi to nedara, tad līgums var tikt apstrīdēts tiesā.

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

Ja laulība izbeidzas, laulāto kopīpašums tiek sadalīts.

Ja līgumā par laulāto mantiskajām attiecībām, ar kuru laulātie izvēlējušies neizmantot laulāto mantisko attiecību likumisko regulējumu, nav norādīts veids, kā ir sadalāma laulāto manta, tad mantu sadala saskaņā ar laulāto mantisko attiecību likumisko regulējumu, ja vien laulātie nevienojas citādi. Manta tiek sadalīta, pamatojoties uz situāciju, kāda tā bija, kad līgums par laulāto mantiskajām attiecībām stājās spēkā.

Principā laulāto manta tiek sadalīta vienādās daļās, tomēr laulātie var iesniegt pierādījumus par to, ka viņu ieguldījums laulāto mantā ir bijis atšķirīgs.

Maznozīmīgas atšķirības katra laulātā ieguldījumā laulāto mantā neņem vērā.

Kad laulāto mantas daļas ir saskaņotas vai noteiktas, laulātie var vienoties par mantas sadales kārtību. Ja laulātie vienojas kļūt par mantas kopīpašniekiem proporcionāli viņu attiecīgajām daļām laulāto mantā, arī to uzskata par dalījumu.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Viena laulātā nāvei nav ietekmes uz laulāto mantisko attiecību regulējumu.

Mirušā laulātā mantai piemēro mantošanas procedūru.

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

Laulāto mantisko attiecību strīdu izšķiršana ir tiesu kompetencē.

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Laulāto kopīgās saistības ir tās, kas ir saistošas abiem laulātājiem saskaņā ar vispārējiem tiesību aktiem, kā arī saistības, kas radušās laulāto mantas sakarā, un saistības, kas radušās vienam no laulātājiem, lai viņš varētu apmierināt vajadzības kopdzīvē ar otru laulāto vai ģimenes vajadzības. Laulātie ir solidāri atbildīgi par šīm saistībām ar savu kopīpašumu un ar personīgo īpašumu, kas pieder katram no viņiem.

Laulātais var pieprasīt atlīdzību no otra laulātā, pamatojoties uz to, ka viņš kopīgas saistības izpildē ir ieguldījis naudas līdzekļus, kas pārsniedz viņa daļu.

Laulātā personīgās saistības ir saistības, kas tam bijušas pirms laulības noslēgšanas, un saistības, kas tam radušās pēc laulības noslēgšanas, bet kas nav kopīgas saistības saskaņā ar *DZ* 82. panta 1. punktu.

Par personīgo saistību izpildi laulātais atbild ar savu personīgo īpašumu un savu kopīpašuma daļu.

Ja līgums par laulāto mantiskajām attiecībām nav reģistrēts šādu līgumu reģistrā, tad, ciktāl runa ir par attiecībām ar trešām personām, uzskata, ka laulāto mantiskajām attiecībām ir piemērojams likumiskais laulāto mantisko attiecību regulējums.

8 Īss procedūras apraksts — laulāto īpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī.

Laulāto kopīpašums tiek sadalīts, ja viņu laulība izbeidzas. Kamēr laulība ir spēkā, laulāto mantu var sadalīt pēc vienošanās vai pēc viena laulātā pieprasījuma.

Šādas vienošanās var ietvert jebkādu vienošanos starp laulātājiem par laulāto mantas apjomu. Ja līgumā par laulāto mantiskajām attiecībām, ar kuru laulātie izvēlējušies neizmantot laulāto mantisko attiecību likumisko regulējumu, nav norādīts veids, kā ir sadalāma laulāto manta, tad mantu sadala saskaņā ar laulāto mantisko attiecību likumisko regulējumu, ja vien laulātie nevienojas citādi. Manta tiek sadalīta, pamatojoties uz situāciju, kāda tā bija, kad līgums par laulāto mantiskajām attiecībām stājās spēkā.

Katra laulātā parādus un prasījumus attiecībā uz šo laulāto mantu nosaka, pirms nosaka viņa daļu no mantas.

Par katra laulātā daļu laulāto mantā var vienoties laulātie, vai arī to nosaka tiesa pēc jebkura laulātā pieprasījuma.

Principā laulāto manta tiek sadalīta vienādās daļās, tomēr laulātie var iesniegt pierādījumus par to, ka viņu ieguldījums laulāto mantā ir bijis atšķirīgs.

Maznozīmīgas atšķirības katra laulātā ieguldījumā laulāto mantā neņem vērā.

Strīdā, kas attiecas uz katra laulātā daļu laulāto mantā, tiesa ņem vērā visus lietas apstākļus, jo īpaši katra laulātā ienākumus, palīdzību, ko viens laulātais sniedz otram, aizgādību par bērniem, mājas darbu veikšanu, rūpes par mājām un ģimeni, rūpes par īpašuma saglabāšanu un jebkāda cita veida darbu un sadarbību laulāto mantas pārvaldībā, saglabāšanā un uzlabošanā.

Kad laulāto mantas daļas ir saskaņotas vai noteiktas, laulātie var vienoties par mantas sadales kārtību. Ja laulātie vienojas kļūt par mantas kopīpašniekiem proporcionāli viņu attiecīgajām daļām laulāto mantā, arī to uzskata par dalījumu.

Ja netiek panākta vienošanās par mantas sadales kārtību, tiesa sadala mantu saskaņā ar noteikumiem, kas reglamentē laulāto mantas sadali.

Kad tiek dalīta laulāto manta, laulātajam no viņa daļas un pēc viņa pieprasījuma piešķir lietas, kuras ir paredzētas šā laulātā profesijas vai citas darbības īstenošanai vai kuras ļauj šim laulātajam nopelnīt iztiku.

Tas pats attiecas uz lietām, kas paredzētas lietošanai tikai viena laulātā personīgajām vajadzībām, bet kas nav šāda laulātā personīgais īpašums.

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Zemesgrāmatu tiesa (*zemljiškoknīžno sodišče*) izlemj, vai atļaut reģistrāciju, pamatojoties uz dokumentiem, kas sniedz pierādījumus par juridisko pamatu reģistrējamo tiesību iegūšanai un kas atbilst pārējiem tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem.

Minētie dokumenti ir uzskaitīti Zemesgrāmatu likuma (*Zakon o zemljiški knjigi (ZZK-1)*) 40. panta 1. punktā.

Lapa atjaunināta: 10/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Laulāto mantiskās attiecības - Somija

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

Somijas laulāto mantisko attiecību pamatā ir laulāto mantas atliktās kopības jēdziens. Tas nozīmē, ka laulības laikā īpašums pieder katram laulātajam atsevišķi, bet laulības šķiršanas gadījumā īpašums tiek sadalīts vienlīdzīgi starp abiem laulātajiem.

Laulības noslēgšana nemaina laulāto īpašuma īpašumtiesības. Saskaņā ar Somijas Laulību likumu (*Avoliittolaki 234/1929*) īpašums, kas pieder vienam laulātajam pirms laulībām, paliek šī laulātā īpašumā arī laulības laikā. Jebkurš īpašums, ko laulātais iegūst vai saņem kā mantojumu vai dāvinājumu laulības laikā, paliek šī laulātā īpašumā. Papildus īpašumam arī parādi katram laulātajam ir savi; tas nozīmē, ka katrs laulātais viens pats būs atbildīgs par jebkuru parādu, kas tam radies pirms laulības vai tās laikā. Tomēr abi laulātie būs kopīgi atbildīgi par parādu, kas vienam no laulātajam radies saistībā ar ģimenes uzturēšanu.

Saskaņā ar Somijas laulāto mantiskajām attiecībām katram laulātajam ir laulātā tiesības uz otra laulātā īpašumu. Šīs tiesības dod tiesības katram laulātajam vai atraiņai(-im) un mirušā laulātā mantiniekiem uz pusi no laulāto neto īpašuma vērtības, ja laulāto īpašums ir sadalīts laulības šķiršanas laikā. Laulātā tiesības attiecas uz visu īpašumu neatkarīgi no tā, kad un kā laulātie šo īpašumu ieguva vai saņēma pirms laulības. Tomēr laulātie var izvēlēties nepiemērot laulātā tiesības savām laulībām, noslēdzot laulāto mantisko attiecību līgumu. Turklāt laulātā tiesības neattiecas uz jebkuru īpašumu, ko laulātais saņēmis saskaņā ar dāvinājuma dokumentu, testamentu vai saņēmēja klauzulu, kurā noteikts, ka saņēmēja nākamajam laulātajam nav laulātā tiesību uz attiecīgo īpašumu.

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Laulātie var vai nu pirms laulības noslēgšanas, vai arī laulības laikā noslēgt laulāto mantisko attiecību līgumu. Laulāto mantisko attiecību līgums ietekmē to, kā tiek dalīts laulāto īpašums. Piemēram, laulātie var vienoties, ka laulātajam nav laulātā tiesību uz kādu īpašumu, kas pieder otram laulātajam, bet katrs īpašums pieder katram attiecīgajam laulātajam atsevišķi. Laulātie var arī vienoties, ka laulāto īpašuma sadale neattiecas uz kādu konkrētu īpašumu. Laulāto mantisko attiecību līgums ir jānoslēdz rakstiski, tam jābūt datētam un parakstītam. Turklāt tas jāapliecina divām personām, kas nav ieinteresētas šajā līgumā. Laulāto mantisko attiecību līgums stājas spēkā dienā, kad tas ir reģistrēts vietējā reģistra birojā [*maistraatti*] (vai kopš 2020. gada Digitālo un iedzīvotāju datu pakalpojumu aģentūrā [*Digi- ja väestötietovirasto*]).

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Laulību likumā ir noteikti konkrēti ierobežojumi attiecībā uz tādu aktīvu pārvaldīšanu kā laulāto kopējais mājoklis vai kustamais mājokļa aprīkojums. Laulātais bez otra laulātā rakstiskas piekrišanas nedrīkst atbrīvoties no nekustamā īpašuma, ko paredzēts izmantot kā laulāto kopīgo mājokli. Bez otra laulātā piekrišanas laulātais nedrīkst atbrīvoties no nomas objekta vai citām tiesībām, kas dod valdījuma tiesības uz dzīvokli, kuru paredzēts izmantot kā laulāto kopīgo mājokli; kustamā īpašuma, kas veido daļu no kopīgā mājokļa aprīkojuma, ko izmanto abi laulātie; jebkuriem nepieciešamajiem instrumentiem, ko izmanto otrs laulātais; vai kustamā īpašuma, kas paredzēts otra laulātā vai bērnu personīgai lietošanai.

Laulāto īpašuma sadali var koriģēt, ja pretējā gadījumā sadale radītu nesamērīgu rezultātu vai ja otrs laulātais saņemtu netaisnīgu finansiālu labumu. Tas nozīmē, ka atsevišķos gadījumos, pamatojoties uz saprātīgiem apsvērumiem, var atkāpties no noteikumiem, kas citādi piemērojami laulāto īpašuma sadalīšanai. Apsverot laulāto īpašuma sadales koriģēšanu, īpaša uzmanība jāpievērš laulības ilgumam, laulāto darbībai viņu kopīgajā mājoklī un mantas uzkrāšanai un saglabāšanai, kā arī citiem salīdzināmiem faktiem par laulāto finansēm.

Koriģējot laulāto īpašuma sadali, var noteikt, ka laulātajam saskaņā ar laulāto tiesībām nav jāsaņem otra laulātā īpašums vai ka minētās tiesības ir ierobežotas; ka uz noteiktu īpašumu pilnībā vai daļēji neattiecas laulātā tiesības par laulāto īpašuma sadali; vai, ka visu īpašumu vai daļu no tā, uz kuru neattiecas otra laulātā tiesības saskaņā ar laulību vienošanos, īpašuma sadales laikā uzskata par īpašumu, uz kuru pilnībā vai daļēji attiecas otra laulātā tiesības.

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

Ja tiek izskatīta lieta par laulības šķiršanu vai ja laulība ir šķirta, ir jāveic laulāto īpašuma dalīšana, ja to pieprasa mirušā laulātā laulātais vai mantinieks.

Veicot šādu laulāto īpašuma sadali, laulātā tiesības tiek realizētas, nosakot summu, kas laulātajam, kura neto īpašuma vērtība ir lielāka, jānodod otram laulātajam. Ja nevienam no laulātajiem nav laulātā tiesību uz otra laulātā īpašumu, tad laulāto īpašumu nevis sadala, bet atšķir. Ja laulātajiem ir kopīgs īpašums, minētais īpašums pēc pieprasījuma ir jāsadala, kad tiek sadalīts vai atšķirts laulāto īpašums.

Turklāt laulāto īpašuma sadalīšanu var veikt arī tad, ja laulātajiem, kuru laulāto mantiskās attiecības nosaka Somijas tiesību akti, ir izdots ārvalstu spriedums par laulāto atšķiršanu. Taču dalīšanu nevar veikt, ja laulātie pēc sprieduma par atšķiršanu atsāk dzīvot kopā.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Principā, ja laulība tiek šķirta viena laulātā nāves dēļ, tiek ievēroti tie paši noteikumi.

Ja mirušajam laulātajam ir tiešie mantinieki (bērni vai to leļupējie radnieki), atraiņe(-is) un mirušā mantinieki var pieprasīt laulāto īpašuma dalīšanu. Veicot šādu laulāto īpašuma dalīšanu, galvenais noteikums ir visa īpašuma vienlīdzīga sadale. Puse īpašuma pāriet pārdzīvojušā laulātā īpašumā, bet otra puse tiek dalīta starp mantiniekiem. Savukārt, ja atraiņe(-im) ir lielāks īpašums nekā mirušajam laulātajam, tad viņiem ir tiesības paturēt visu savu īpašumu.

Ja laulība tiek šķirta viena laulātā nāves dēļ, bet mirušajam laulātajam nav neviena tiešā mantinieka, atraitne(-is) manto visus mirušā laulātā aktīvus, ja vien mirušais laulātais testamentā nav norādījis citādi. Šādā gadījumā laulāto īpašums netiek sadalīts starp pirmā mirušā laulātā un pārdzīvojušā laulātā īpašumu. Parasti tikai pēc abu laulāto nāves īpašumu, ko atstājis pēdējais pārdzīvojušais laulātais, sadala vienādi starp abu laulāto mantiniekiem. Atraitne(-is) nedrīkst testamentā noteikt, kāda daļa pienākas pirmā mirušā laulātā mantiniekiem.

Ja vien tiešie mantinieki nepieprasa mantojuma dalīšanu vai to nepieprasa mirušā laulātā atstātais testaments, pārdzīvojušais laulātais var paturēt mirušā laulātā nesadalīto īpašumu. Tomēr pārdzīvojušajam laulātajam ir tiesības paturēt valdījumā nesadalītu laulāto kopīgo mājokli un visu kopējo kustamo mājokļa aprīkojumu, ar noteikumu, ka atraitnei(-im) nav citas dzīvesvietas, kas varētu kļūt par tā(-s) mājokli.

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

Somijā iestādes pēc savas iniciatīvas neuzsāk nekādas procedūras attiecībā uz laulāto mantiskajām attiecībām. Ja laulātie nespēj vienoties par īpašuma sadali, iesniedzot pieteikumu, rajona tiesa (*käräjäoikeus*) ieceļ izpildītāju laulāto īpašuma sadalīšanai.

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Parasti laulības neierobežo laulātā tiesības slēgt līgumus, bet laulības laikā katram laulātajam ir tiesības pieņemt lēmumus attiecībā uz savu īpašumu bez otra laulātā piekrišanas.

Turklāt laulātais saskaņā ar likumu nav tieši atbildīgs par parādu, kas radies otram laulātajam. Tomēr laulātie ir kopīgi atbildīgi par parādu, kas radies vienam no laulātajiem dēļ pienākuma uzturēt ģimeni, kā arī par īres maksu par laulāto kopīgu mājokli. Laulātie var izbeigt nomas līgumu par savu kopīgo dzīvokli tikai kopā, pat tad, ja nomas līgumu ir parakstījis tikai viens no laulātajiem.

Kreditoru tiesības ir aizsargātas Laulību likumā tā, ka laulātais nevar atteikties no savām tiesībām laulāto īpašuma sadalē tādā veidā, kas ir saistošs kreditoriem. Ja laulāto īpašuma sadalījumā laulātais ir nodevis īpašumu otram laulātajam vai otra laulātā mantiniekiem tādā vērtībā, kas ievērojami pārsniedz to, ko viņam būtu vajadzējis nodot, sadalīšanu var atgūt un iemaksāt bankrota īpašumā.

8 Īss procedūras apraksts — laulāto īpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī.

Somijā iestādes pēc savas iniciatīvas neuzsāk nekādas procedūras attiecībā uz laulāto mantiskajām attiecībām. Ja tiek izskatīta lieta par laulības šķiršanu vai ja laulība ir šķirta, ir jāveic laulāto īpašuma dalīšana, ja to pieprasa mirušā laulātā laulātais vai mantinieks. Ja nevienam no laulātajiem nav laulātā tiesību uz otra laulātā īpašumu, tad laulāto īpašumu nevis sadala, bet atšķir.

Veicot laulāto īpašuma dalīšanu laulības šķiršanas dēļ, galvenais noteikums ir sadalīt visus īpašumus vienādi, ja vien laulātie nav noslēguši laulāto mantisko attiecību līgumu. Laulāto īpašuma sadalīšana var tikt koriģēta arī tad, ja tā citādi radītu nesaprātīgu rezultātu. Laulāto kopīgais īpašums pēc pieprasījuma jāsadala arī īpašuma sadalīšanas vai atšķiršanas gadījumā.

Ja laulība tiek šķirta viena laulātā nāves dēļ un mirušajam laulātajam ir tiešie mantinieki (bērni vai to leņupējie radinieki), atraitne(-is) un mirušā mantinieki var pieprasīt laulāto īpašuma dalīšanu. Veicot šādu dalīšanu, galvenais noteikums ir visa īpašuma vienlīdzīga sadale. Puse īpašuma pāriet pārdzīvojušā laulātā īpašumā, bet otra puse tiek dalīta starp mantiniekiem. Savukārt, ja pārdzīvojušajam laulātajam ir lielāks īpašums nekā mirušajam laulātajam, pārdzīvojušajam laulātajam vienmēr ir tiesības paturēt visu savu īpašumu. Ja laulība tiek šķirta viena laulātā nāves dēļ, bet mirušajam laulātajam nav neviena tiešā mantinieka, pārdzīvojušais laulātais manto visus mirušā laulātā aktīvus, ja vien mirušais laulātais testamentā nav noteicis citādi. Parasti tikai pēc abu laulāto nāves īpašumu, ko atstājis pēdējais pārdzīvojušais laulātais, sadala vienādi starp abu laulāto mantiniekiem.

Puses var veikt sadalīšanu pašas saskaņā ar savstarpēju vienošanos (sadalīšanu vienojoties). Ja puses nespēj panākt vienošanos, sadalīšanu veic izpildītājs, ko ieceļ tiesa pēc viena laulātā pieteikuma (tiesas iecelts izpildītājs).

Ja sadalīšanu veic, par to vienojoties, sadalīšana ir jāieraksta dokumentā, kuram jābūt datētam un parakstītam. Turklāt tas jāapliecina divām personām, kas nav ieinteresētas šajā līgumā. Ja sadalīšanu veic izpildītājs, sadalīšanai jābūt reģistrētai dokumentā, ko parakstījis izpildītājs.

Dokumentu var iesniegt vietējā reģistra birojā (kopš 2020. gada arī Digitālo un iedzīvotāju datu pakalpojumu aģentūrā). Sadalīšanas dokumenta reģistrācija aizsargā katru laulāto pret otra laulātā kreditoru piedziņas prasījumiem; citādi tas neietekmē īpašuma sadalījuma starp pusēm pamatotību.

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Īpašumtiesības uz īpašumu var reģistrēt, piesakot īpašumtiesību reģistrāciju. Īpašuma reģistrācija tiek veikta publiskajā īpašumu un hipotēku reģistrā. Pēc īpašuma reģistrācijas jaunais īpašnieks tiek norādīts īpašumtiesību sertifikātā.

Ja īpašuma dalīšanas vai atšķiršanas rezultātā mainās īpašumtiesības uz īpašumu, īpašuma sadalīšanas vai atšķiršanas līguma oriģināls, paskaidrojums par īpašuma sadalīšanas iemesliem (piemēram, rajona tiesas paziņojums, kurā norādīts, ka lieta saistībā ar laulības šķiršanu ir iesniegta tiesā), kā arī jebkura pārveduma nodokļa maksājuma apliecinājums jānosūta Somijas Valsts zemes dienestam [*Maanmittauslaitos*], lai pieteiktos uz īpašuma reģistrāciju. Īpašumtiesību reģistrācijas periods attiecībā uz tādu īpašumu, kas sadalīts sakarā ar laulības šķiršanu, sākas, kad tiek veikta sadalīšana. Īpašumtiesību reģistrācijas termiņš ir seši mēneši.

Lapa atjaunināta: 10/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Laulāto mantiskās attiecības - Zviedrija

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

Jā, šāda sistēma pastāv. Tā paredz noteikumus par uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu, ko piemēro laulātajiem laulības laikā un pēc tās. Tā arī reglamentē laulāto tiesības un pienākumus laulības laikā un pēc tās attiecībā uz dažādām aktīvu un saistību kategorijām, laulāto kopīgo mājokli un tā aprīkojumu, kā arī laulāto savstarpējām dāvanām.

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Laulātajiem var būt divu veidu aktīvi: īpašums, uz kuru attiecas dalīšana (*giftorättsgods*), un privātais īpašums (*enskild egendom*). Biežāk sastopams ir īpašums, uz kuru attiecas dalīšana; uz īpašumu attiecas dalīšana, ja vien nav noteikts citādi. Pamatnoteikums ir tāds, ka viena laulātā nāves gadījumā vai laulības šķiršanas gadījumā šāds īpašums ir jādala. Šāda veida sadalīšana neattiecas uz privāto īpašumu. Īpašums var būt privāts:

- saskaņā ar laulāto mantisko attiecību līgumu (*äktenskapsförord*). Līgumam jābūt sastādītam rakstveidā un reģistrētam Nodokļu aģentūrā (*Skatteverket*);
- saskaņā ar dāvinājuma noteikumiem;
- saskaņā ar testamenta noteikumiem;
- ja labuma guvējs ir norādīts dzīvības apdrošināšanas polisē, nelaimes gadījumu apdrošināšanas polisē, veselības apdrošināšanas polisē vai individuālajā pensiju uzkrājumu shēmā.

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Jā, šādi ierobežojumi pastāv. Piemēram, pastāv noteikumi, kas aizsargā laulāto kopīgo mājokli un tā aprīkojumu laulības laikā. Viens laulātais nevar pārdot, iznomāt vai citādi atbrīvoties no mājokļa bez otra laulātā piekrišanas. Šie noteikumi attiecas arī uz īpašumu, kas ir privāts saskaņā ar laulāto mantisko attiecību līguma noteikumiem. Ja īpašums ir jāsadala starp laulātajiem, laulāto kopīgais mājoklis un tā aprīkojums tiek piešķirts tam laulātajam, kuram tas ir visvairāk nepieciešams. Tas tā notiek pat tad, ja īpašums pilnībā pieder otram laulātajam. Ja īpašuma vērtība, kas tādējādi piešķirta vienam laulātajam, pārsniedz šī laulātā sadalāmā īpašuma daļu, šis laulātais tomēr ir tiesīgs pārņemt īpašumtiesības uz šādu īpašumu, ja viņš vai viņa samaksā starpību otram laulātajam. Vēl viens piemērs ir tas, ka pārdzīvojušais laulātais ir tiesīgs saņemt noteiktu minimālo naudas summu par abu laulāto īpašumu. Tas attiecas arī uz gadījumu, ja mirušā laulātā īpašums bija privāts un mirušais laulātais ir novēlējis visu savu īpašumu kādam citam.

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

Zviedrijas likumi paredz tikai laulības šķiršanu. Laulības šķiršanas juridiskais spēks nosaka, ka īpašums, uz kuru attiecas dalīšana, ir jāsadala. Turklāt vienam no laulātajiem var būt arī tiesības saņemt uzturlīdzekļu pabalstu, vismaz gaidīšanas periodā.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Īpašums tiek sadalīts starp mirušā mantiniekiem un pārdzīvojušo laulāto. Taču pāra kopējie bērni un mazbērņivarēs saņem savu mantojuma daļu tikai pēc abu laulāto nāves.

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

Puses pašas var sadalīt īpašumu. Ja abas puses spēj vienoties, vienīgā formālā prasība ir, lai sadalījums tiktu sastādīts rakstveidā un to parakstītu abas puses. Ja abas puses nespēj vienoties, tiesa var iecelt izpildītāju (*bodelningsförrättare*). Katra no pusēm var apstrīdēt izpildītāja pieņemtos lēmumus tiesā.

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Katrs no laulātajiem ir atbildīgs par saviem parādiem. Viena laulātā kreditors nevar pieprasīt samaksu no otra laulātā īpašuma, neatkarīgi no tā, vai uz šo īpašumu attiecas dalīšana, vai arī tas ir šī laulātā privātais īpašums. Pastāv arī noteikumi, kas aizsargā kreditoru pret laulāto centieniem nepieļaut kreditora piekļuvi aktīviem. Piemēram, laulātais nevar izlemt, ka viņa vai viņas privātais īpašums ir jāiekļauj īpašuma sadalē, ja nodoms ir izvairīties no kreditora.

8 Īss procedūras apraksts — laulāto īpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī.

Parasti īpašuma sadale attiecas uz visu īpašumu, uz kuru attiecas dalīšana. Pastāv vairāki izņēmumi. Laulātais var nodalīt no īpašuma, uz kuru attiecas dalīšana, saviem parādiem atbilstošu daļu. Katrs laulātais var nodalīt apģērbu un citu mantu, ko šis laulātais izmanto personīgi, kā arī jebkuras personīgās dāvanas. Tāpat sadale neattiecas arī uz tiesībām saņemt pensiju, ko maksā darba devējs vai no valsts līdzekļiem, vai arī dažos aspektos uz privātām pensijām. Atlikušo īpašumu no īpašuma, uz kuru attiecas dalīšana, sadala vienlīdzīgi starp abiem laulātajiem. Veicot sadali, ir jāņem vērā, kurš ir attiecīgā aktīva īpašnieks. Kā minēts iepriekš, uz laulāto kopīgo mājokli un tā aprīkojumu attiecas īpaši noteikumi.

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Katrai tiesību uz nekustamo īpašumu nodošanas reizei jābūt reģistrētai, veicot īpašumtiesību reģistrāciju zemesgrāmatas iestādē (*Lantmäteriet*).

Reģistrēšanu parasti veic pircējs. Kopā ar pieteikumu jāiesniedz dokumentu oriģināli.

Lapa atjaunināta: 10/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.